

Навчальна програма «Всесвітня історія. 9 клас. НУШ»

Розроблена на основі модельної навчальної програми «Всесвітня історія. 7—9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Бойко В. І., Василенко Я. Л., Даниленко В. М., Мартинюк О. О., Охредько О. Е., Сирцова О. М.)
(наказ Міністерства освіти і науки України від 27 листопада 2023 року № 1449)

Пояснювальна записка

Курс «Всесвітня історія» для 9 класу є продовженням систематичного вивчення курсів історії. Його особливостями є: по-перше, курс відповідає вимогам систематичного вивчення історії та громадянської освіти; по-друге, вивчення історичного матеріалу здійснюється в широких хронологічних межах; по-третє, матеріал укладено за хронологічним і змістово-логічним принципом; по-четверте, у курсах простежується розвиток подій у різних частинах світу, а також подій на теренах України.

Освітньою метою курсу є сприяння формуванню в учнів та учениць загальнолюдських цінностей завдяки створенню в них уявлень про минуле людства та України, зокрема розвитку почуття патріотизму й гідності, поваги до власного минулого та минулого інших народів, поваги до прав і свобод людини та визнання цінності верховенства права; ознайомлення з процесами формування та розвитку людського суспільства, взаємовідносин людини із суспільством і природою через осмислення минулого, сучасного та взаємозв'язку між ними і їхнього взаємовпливу.

Завдання курсу — продовжити формувати усвідомлене вивчення історії, дати необхідний поняттєвий апарат і навички дослідницької діяльності відповідно до вікових особливостей учнів та учениць. Крім того, курс покликаний формувати здатність до практичного використання, творчого втілення набутих компетентностей у повсякденному житті суспільства й

особистості. Для досягнення мети та реалізації завдання учні та учениці під час опрацювання курсів мають досягти таких обов'язкових результатів навчання:

1. Удосконалення історико-хронологічного мислення, орієнтації в історичному часі, встановленні причинно-наслідкових зв'язків між подіями, явищами й процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявленні змін в житті суспільства.

2. Формування засад геопросторового мислення, орієнтації в соціально-історичному просторі, виявленні взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури й навколишнього середовища.

3. Формування ключових елементів критичного мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань.

4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого й сучасного та зіставлення їхніх інтерпретацій.

5. Усвідомлення ціннісного компонента: власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія проявам дискримінації та нерівного ставлення.

6. Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія між учнями та ученицями й учителем/вчителькою.

Під час реалізації програми учні та учениці відповідно до Додатка 17 Державного стандарту базової середньої освіти, використовуючи змістовий потенціал курсу, мають продовжувати комплексно формувати такі ключові компетентності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;

- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянська та соціальна компетентності;
- культурна компетентність;
- підприємливість і фінансова грамотність.

А також предметні компетентності:

- хронологічна компетентність, тобто вміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причинно-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни й тяглість життя суспільства;

- просторова компетентність — уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури й природного довкілля;

- інформаційна компетентність — уміння працювати із джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їхню надійність, виявляти та критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;

- логічна компетентність — уміння визначати й застосовувати теоретичні поняття для аналізу та пояснення історичних подій і явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого й зіставляти різні його інтерпретації;

- аксіологічна компетентність — уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу або відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям. В основу формування компетентностей учнів та учениць покладено:

- досвід і попередні знання учнів та учениць як здобувачів і здобувачок освіти;

- потреби учнів та учениць, що мотивують до навчання;

- знання і вміння учнів та учениць, набуті в освітньому середовищі (у школі, родині) та соціальних ситуаціях.

- логічно обґрунтовувати позицію;

- конструктивно керувати емоціями;
- оцінювати ризики;
- приймати рішення;
- розв'язувати проблеми;
- співпрацювати з іншими.

Ціннісний компонент спрямований на формування учнів та учениць як повноцінних людей, які знають загальновизнані правила поведінки, дотримуються їх у школі й поза школою, не байдужі до нехтування ними та реагують відповідно до можливостей. Вони орієнтують на рефлексію про принципи власної поведінки й поведінки інших людей, застосування вмінь розв'язувати світоглядні (ціннісні, моральні) конфлікти та робити відповідальний вибір.

У викладанні курсів пріоритетними є:

- формування інтересу до історії;
- набуття системних сучасних знань про факти, події, явища, тенденції в розвитку України та світу;
- розвиток історичного, критичного і творчого мислення, здатності розуміти загальний перебіг історичного процесу та проблеми, що постають перед країною і світом, уміти формулювати й обстоювати власні погляди;
- удосконалення базових методів дослідження історії в межах навчального курсу;
- ознайомлення зі світовими культурними надбаннями, зокрема із цінностями та історико-культурними традиціями українського народу;
- усвідомлення ключових соціальних процесів, що впливають на життя людей, бачення суспільних явищ у конкретно-історичних умовах;
- досягнення очікуваних результатів через діяльність (фронтальну, індивідуальну, групову, проєктну, творчу тощо).

Курс «Всесвітня історія. 9 клас. НУШ» розділений на вступ та 3 теми і розрахований на 52 навчальні години.

Структура курсу

№	Назва теми	Кількість годин
1	Європа, Америка і світ наприкінці XVIII — у першій половині XIX ст.	15
2	Європа та Америка в добу революцій і національного об'єднання (1850–1870-ті рр.)	9
3	Модернізація країн Європи та Америки в останній третині XIX – на початку XX ст. «Пробудження Азії»	28

№	Очікувані результати навчання	Тема уроку	Види навчальної діяльності
Тема 1. Європа, Америка і світ наприкінці XVIII — у першій половині XIX ст. (15 годин)			
1	Учень/учениця: • називає час Французької революції, правління режиму Директорії, існування імперії Наполеона	Вступ. «Довге XIX ст.» — доба революцій, формування сучасних політичних націй та формування індустріального суспільства.	Фронтальна робота: • бесіда вчителя/вчительки з класом, акцентування на ключових моментах; • одночасне виконання учнями та ученицями
2	Бонапарта, «трьох славних днів», «Священного союзу», чартистського руху, Великого голоду в Ірландії, «Весни народів», Віденського конгресу; • виокремлює та описує	Криза «старого порядку» (французьке суспільство наприкінці XVIII ст., доба Просвітництва). Причини та початок Великої французької революції	пізнавальних завдань; • колективне обговорення (дискусія) за темами: «Чи можна Французьку революцію XVIII ст. називати Великою?», «Що ефективніше для поступу суспільства:
3	процеси, пов'язані з розгортанням індустріальної	Французька революція кінця XVIII ст.	революція чи реформи?», «Індустріальне суспільство —
4	індустріальної (промислової) революції;	Консульство та Імперія у Франції. Історичне значення	новий крок у поступі людства»; • виконання письмових робіт (короткі есе);

	• наводить приклади прав і свобод людини, які належать до «першого покоління»;	Французької революції	• дидактичні ігри та інтерактивні вправи;
5		Віденський конгрес. «Священний союз»	• перегляд та обговорення тематичних
6	• з'ясовує і пояснює мету утворення «Священного союзу», вислову «Велика Британія — «майстерня світу»»;	Індустріальна революція у країнах Західної Європи та її наслідки.	навчальних фільмів і відеоматеріалів, презентацій, 3D-моделей. Індивідуальна робота:
7	• демонструє знання перебігу подій, явищ, процесів Французької революції кінця XVIII ст., революційних	Парламентаризм. Спроби осмислення нової дійсності. Консерватизм, лібералізм, соціалізм. Національна ідея (націоналізм). Повсякденне життя.	• виконання завдань на визначення причин, приводу, результатів і наслідків історичної події, явища або процесу, розрізнення фактів і суджень;
8		Парламентські реформи у Великій Британії. Чартизм.	• виконання вправ із добирання і систематизації інформації за заданими критеріями за допомогою визначених пошукових систем;
9		Велика Британія — «майстерня світу». Зовнішня і колоніальна політика Великої Британії.	• наведення прикладів ключових історичних пам'яток, складання їхнього опису за зображенням;
10		Франція у період Реставрації Бурбонів. Революція 1830 р. Липнева монархія.	• застосування нових понять і термінів під час складання завдань: окремі запитання, опитувальники, кросворди, ребуси;
11		Австрійська імперія доби Клемент фон Меттерніха.	• складання синхроністичних таблиць, ментальних карт, «асоціативних кушів» тощо; Диференціація:
12		Суспільні рухи в Російській імперії в першій половині XIX ст.	• вправи різного рівня складності з визначенням історичної постаті, аналізу історичного джерела; пошук та розрізнення первинних і вторинних джерел на задану тему;
13		«Весна народів». Революції 1848–1849 рр. в Західній і Центральній Європі. Національні рухи слов'янських народів.	• розрізнення фактів і суджень у

14		Урок узагальнення за темою «Європа, Америка і світ наприкінці XVIII — у першій половині XIX ст.»	запропонованому науково-популярному тексті; • створення повідомлення для соціальної мережі на обрану історичну тематику; • створення образу (словесного, візуального) обраної історичної події;
15		Тематичний контроль	
Тема 2. Європа та Америка в добу революцій і національного об'єднання (1850–1870-ті рр.) (9 годин)			
16	Учень/учениця: • називає хронологічні межі Другої імперії у Франції, Кримської війни, процесів об'єднання Італії та Німеччини, реформ у Росії, громадянської війни в США; • описує процес освоєння Дикого Заходу; • з'ясовує і пояснює сутність реформ 60—70-х рр. XIX ст. в Російській імперії; • вказує особливості політичної системи Англії та США; • демонструє знання перебігу подій, явищ, процесів франко-пруської війни, Кримської війни, утворення Німецької імперії та королівства Італія; • називає ключові риси суспільних рухів у Російській імперії; • пояснює причини піднесення Пруссії і її переважну роль в об'єднанні Німеччини; зміни у	Французько-пруська війна та її наслідки. Третя Республіка у Франції. Об'єднання Німеччини Об'єднання Італії Громадянська війна у США. «Реконструкція» Півдня США. Кримська війна та її наслідки. Колоніальна політика Російської імперії. «Великі реформи» в Росії. Тематичний контроль	Фронтальна робота: • евристична бесіда вчительки з класом, пояснення складних моментів; • одночасне виконання учнями та ученицями пізнавальних завдань під керівництвом учителя/вчительки; • колективне обговорення (дискусія) за темами: «Чому зазнала краху Друга імперія у Франції?», «Як змінилося співвідношення сил у Європі після утворення Німецької імперії?», «Чи можна вважати Кримську війну покаранням Росії європейськими державами?», «Якою була головна причина громадянської війни в США: прагнення збереження єдності країни чи бажання скасування рабства?»; • виконання письмових робіт (короткі есе); • дидактичні ігри та інтерактивні вправи; • опрацювання ілюстративного наповнення підручника, перегляд тематичних навчальних і документальних фільмів, презентацій, 3D-моделей. Індивідуальна робота: • встановлення за поданою інформацією причин, визначення
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24		Узагальнення за темою «Європа та Америка в добу революцій і національного об'єднання (1815–1870 рр.)»	

співвідношенні сил у Європі після утворення Німецької імперії; причини проведення реформ у Російській імперії; місце українців у складі армій Російської та Османської імперій часів Кримської війни; • використовує інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів; • встановлює послідовність ключових подій, синхронізує події в різних регіонах світу; • розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: «двопартійна система», «народники», «аболіціонізм», «гомстед»; • дає характеристику історичним персоналіям: Луї Наполеон (Наполеон III), Авраам Лінкольн, Джузеппе Гарібальді, Камілло Кавур, Отто фон Бісмарк, Жан Анрі Дюнан, Олександр II, (використовуючи інформацію з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріали, матеріали музейних експозицій), формулює		приводу, результатів і наслідків історичної події, явища або процесу; • розрізнення фактів і суджень у запропонованому тексті/уривку з історичного джерела; • виконання вправ із добирання інформації за заданими критеріями за допомогою визначених пошукових систем; • наведення прикладів визначних історичних пам'яток, складання їхнього опису за зображенням; • поповнення словникового запасу відповідними поняттями й термінами шляхом опрацювання науково-популярного тексту; • складання хронологічних таблиць, ментальних карт, «асоціативних кушів» тощо; • підготовка аналітичної записки на задану тему. Групова робота (у складі пар та/або малих груп): • виконання дидактичних вправ з орієнтування в історичному часі та просторі; • виконання завдань у межах дослідницької діяльності (робота з текстовими та візуальними джерелами, хронологічними та синхроністичними таблицями); • робота з додатковими джерелами:— підготовка повідомлень/презентацій за темою (на вибір): «Тисяча Гарібальді», «Громадянська війна в Канзасі», «Освоєння Дикого Заходу» тощо; — добирання експонатів для віртуального музею «Кримська війна»; — порівняльні мінідослідження «Кріпацтво в Російській імперії і
---	--	---

	власні судження про вчинки історичних осіб; • встановлює причини та наслідки краху Другої імперії у Франції, Кримської війни, франко-пруської війни, громадянської війни в США; • вирізняє особливості проведення реформ 60—70-х рр. XIX ст. в Російській імперії на українських землях; • порівнює і з'ясовує спільне та відмінне кріпацтва в Російській імперії і рабства в США, процесів об'єднання Німеччини й Італії; • визначає наслідки поразки Російської імперії в Кримській війні; • формулює історичне значення утворення Німецької імперії; • висловлює власну думку щодо впливу скасування рабства на суспільну думку Нового та Старого світу.		рабство в США», «Об'єднання Німеччини і об'єднання Італії». Диференціація: • вправи різного рівня складності з визначенням історичної постаті, аналізу історичного джерела; пошук та розрізнення первинних і вторинних джерел, фактів і суджень на задану тему; • створення повідомлення для соціальної мережі про одну з обраних історичних постатей; • створення образу (словесного, візуального) обраної історичної події; • складання завдань: окремі запитання, опитувальники, кросворди, ребуси; • вправи для роботи з історичною (контурною) картою, структурно-логічною схемою
--	---	--	--

Тема 3. Європа, Америка і світ наприкінці XIX — на початку XX ст.

(28 годин)

25	• називає час завершення формування індустріального суспільства в розвинених країнах світу, англо-бурської	Монополізація економіки. Зростання ролі держави в суспільному житті.	Фронтальна робота: розповідь, пояснення, бесіда з класом учителя/учительки; • виконання учнями та ученицями пізнавальних завдань, інтерактивних вправ;
26		Завершення формування	

	війни, національно визвольного рух в Індії, Молодотурецької революції,	індустріального суспільства в розвинених країнах світу.	• колективне обговорення (дискусія) за темами: «Монополізація економіки: переваги й недоліки», «За якими ознаками визначали великі держави на початку XX ст.?», «Чому на початку XX ст. стали актуальними соціальні й демократичні реформи?», «Чому США, здобувши промислову першість, не стали панівною силою у світі?», «Чому колоніальне питання на початку XX ст. все більш загрожувало миру у світі?»;
27	Іранської революції, Сінхайської революції, утворення військово-політичних союзів	Втрата Великою Британією промислової першості.	• виконання письмових робіт (короткі есе);
28	(Троїстий союз і Антанта), японсько-англійського союзу, Столипінської реформи в Російській імперії,	Посилення колоніальної експансії. Ліберальні реформи Девіда Ллойд Джорджа.	• перегляд тематичних навчальних, документальних, художніх фільмів і відеоматеріалів, презентацій, 3D-моделей.
29	відновлення Олімпійських ігор;	Німецька імперія на шляху до світової війни	Індивідуальна робота:
30	• називає технічні винаходи і наукові досягнення кінця XIX — початку XX ст., напрями мистецтва кінця XIX — початку XX ст.;	Італія: важкий шлях до єдності	• виконання вправ на визначення причин, приводу, результатів і наслідків історичної події, явища або процесу, добирання і систематизація інформації на задану тему;
31	• розповідає про видатні пам'ятки культури кінця XIX — початку XX ст.;	Економічне піднесення США. Антитрестівське законодавство. Експансіонізм. Режим сегрегації в південних штатах.	• розрізнення фактів і суджень у запропонованому тексті/уривку з історичного джерела;
32	• перелічує країни — учасники Троїстого союзу та Антанти;	«Справедливий курс» Теодора Рузвельта. «Нова демократія» Томаса Вудро Вільсона.	• визначення ключових історичних пам'яток, складання їхнього опису за зображенням;
33	• виокремлює та описує складові процесів монополізації економіки, зростання ролі держави в суспільному житті, завершення формування індустріального суспільства в розвинених країнах світу;	Революція 1905–1907 рр. в Росії. Столипінські реформи.	• самостійне складання системи завдань на задану тему;
34	• наводить приклади мистецьких творів, які належать до імпресіонізму та авангардизму;	Австро-Угорщина – дуалістична монархія. Утворення нових незалежних держав на Балканах.	• складання структурно-логічних схем, ментальних карт, асоціативних куштів» тощо;
35	• з'ясовує і пояснює	Спроби модернізації Османської імперії. Молодотурецька революція.	• підготовка аналітичної записки, репортаж на задану тему з використанням нових понять і термінів:

36	передумови й причини «відкриття» Китаю та розподіл його на зони впливу великих держав; сутність справи	«Доба Мейдзі» в Японській імперії. Початок японської територіальної експансії.	«Суперечливі наслідки колоніальної політики для метрополій і країн Азії та Африки».
37	Дрейфуса; сутність та мету режиму сегрегації в південних штатах США; • демонструє знання перебігу подій національно-визвольного руху в Індії, російсько-	Спроби модернізації імперії Цін у Китаї. Повстання Іхетуань. Поділ Китаю на сфери впливу між великими державами. Сінхайська революція.	Групова робота (у складі пар та/або малих груп): • взаємодія учнів та учениць у складі пар або малих груп під час виконання дидактичних вправ з орієнтування в історичному часі та просторі; • спільне виконання завдань у межах дослідницької діяльності (робота з текстовими
38	японської війни, революції 1905—1907 рр. у Російській імперії, повстання Іхетуань, Фашодського інциденту, англо-бурської війни;	Британське панування в Індії. Народи Африки під владою іноземних колонізаторів	та візуальними джерелами, хронологічними та синхроністичними таблицями, контурними картами); • робота з додатковими
39	• установлює послідовність ключових подій, синхронізує події	Іранська революція. Розподіл Ірану на сфери впливу.	джерелами: — підготовка повідомлень/презентацій за темою (на вибір): «Іспано-американська війна», «Поділ Китаю на сфери впливу»,
40	в різних регіонах світу; • описує вплив на повсякденне життя різних верств населення науково-технічної революції межі XIX—XX ст.,	Міжнародні відносини наприкінці XIX ст. Утворення військово-політичних блоків — Троїстий союз і Антанта.	«Рух суфражисток», «Поява масової культури», «Балканські війни», «Союз трьох імператорів», «Троїстий союз», «Антанта», «Видатні художники імпресіонізму»,
41	соціальних та культурних змін; • пояснює причини еволюції європейського соціалістичного руху від радикальних до	Міжнародні кризи та збройні конфлікти на початку XX ст. Початок боротьби за переділ колоніального світу.	«Архітектура модерну», «Українське питання в міжнародних відносинах наприкінці XIX — у XX ст.», «Український рахунок російсько-японської війни», «Місце України у світовій економіці початку XX ст.» тощо;
42	поміrkованих форм і легальної парламентської діяльності; • позначає на карті колоніальний розподіл Африки європейськими державами, японську	Урізноманітнення форм і напрямів освіти. Університет як автономна інституція. Поява вищих навчальних закладів технічного профілю. Наукові й технічні досягнення.	— складання екскурсійного/туристичного маршруту «Олімпійські ігри 1896 р.»; — порівняльні мінідослідження «Мода кінця XIX — початку XX

43	територіальну експансію, територіальні зміни, пов'язані з поразкою Російської імперії у війні з Японією, території, охоплені англо-бурською війною, розподіл Ірану на сфери впливу;	Зародження масової культури. Масове виробництво. Зміни у вигляді міст і сіл.	ст.», «Політичні кризи Третьої республіки у Франції»; – підготовка історичних стрімів, вебінарів, конференцій. Диференціація: • вправи різного рівня складності з визначенням історичної постаті, аналізу історичного джерела; пошук та розрізнення первинних і вторинних джерел на задану тему; • розрізнення фактів і суджень у запропонованому науково-популярному тексті; • створення повідомлення для соціальної мережі на обрану історичну тематику; • створення образу (словесного, візуального) обраної історичної події; • різнорівневі практичні дидактичні завдання; • вправи для роботи з історичною (контурною) картою
44		Науково-технічна революція зламу XIX–XX ст. та її вплив на людину й суспільства	
45	• використовує інформацію з історичних та географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів;	Індустріальні та традиційні суспільства. Емансипація.	
46	• розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: «політична криза», «імперіалізм», «соціалдемократія», «гомруль», обструкція», «бойкот», «реформізм», «масове виробництво», «монополія», «картель», «дуалістична монархія», «синдикат», «трест», «світова політика», «військово-політичний союз», «локальні конфлікти», «еклектика», «імпресіонізм», «класицизм», «масова культура», «модерн», «реалізм», «авангардне мистецтво», «абстракціонізм», «суфражистки», «емансипація жінки», «сегрегація»;	Література. Кінематограф.	
47		Мистецтво. Архітектура.	
48		Відновлення Олімпійських ігор.	
49		Узагальнення за темою «Міжнародні відносини (друга половина XIX – початок XX ст.)»	
50		Тематичний контроль.	
51		Узагальнення до курсу. Основні ідеї, здобутки, виклики «довгого» XIX століття	
52		Підсумковий урок	

• дає характеристику історичним персоналіям: Теодор Рузвельт, Вільям Тафт, Томас Вудро Вільсон, Альфред Таєр Мехен, Девід Ллойд Джордж, Джованні Джолітті, Вільгельм II, Микола II, Петро Столипін, Ахмед Реза, Мухаммед Алі-шах, Ци Сі, Сунь Ятсен, Юань Шикай, П'єр Кубертен (використовуючи інформацію з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріали, матеріали музейних експозицій), формулює власні судження про вчинки історичних осіб; • встановлює причини економічного піднесення та переходу Німеччини до «світової політики», втрати Великою Британією промислової першості, економічного піднесення США, поразки Російської імперії у війні з Японією, міжнародних криз та збройних конфліктів на початку XX ст., розколу провідних держав світу на два військово-політичні союзи, поширення закладів освіти технічного профілю; • з'ясовує спільні риси та відмінності		
--	--	--

колоніальної політики країн Європи та Америки, переваги й недоліки монополізації економіки на межі XIX—XX ст.; • характеризує ліберальні реформи Девіда Ллойда Джорджа, «єру Джолітті», «справедливий курс» Теодора Рузвельта, «нову демократію» Томаса Вудро Вільсона, столипінські реформи, спроби модернізації імперії Цін у Китаї та Османської імперії; • оцінює основні зміни в соціальному становищі людей з урахуванням змін у законодавстві (пенсійне, дитяче тощо); • визначає наслідки поразки Російської імперії у війні з Японією, утворення військово-політичних союзів (Троїстий союз і Антанта), колоніальної політики для метрополій і країн Азії та Африки; • оцінює роль Французької революції, яка стала поштовхом до модернізації соціальної і культурної сфер життя Європи; • формулює історичне значення культурного та історичного спадку епохи; розвитку руху за		
--	--	--

права жінок; • висловлює власну думку, чому колоніальне питання на початку XX ст. все більш загрожувало миру у світі, а Європа після тривалого мирного розвитку опинилася на межі глобальної війни.		
--	--	--